

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9To/29/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315010101
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Farkaš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8315010101.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Farkaša a sudcov Mgr. Iva Maruščáka a JUDr. Jaroslava Bugeľa na verejnom zasadnutí konanom dňa 24.09.2015 v trestnej veci proti obžalovanému U. G. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, e/, ods. 2 písm. d/ Tr. zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T 31/2015 zo dňa 17.06.2015 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uložení ochranného opatrenia.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por.

obžalovanému U. G., nar. X.X.XXXX v M., okres F., trvale bytom M. X, okres F., t. č. vo väzbe v ÚVV M., I. XX

u k l a d á :

Podľa § 208 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, l/ Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 51 ods. 1 Tr. zák. súd u obžalovaného výkon uloženého trestu odňatia slobody podmiennečne o d k l a d á a súčasne u k l a d á probačný dohľad nad jeho správaní v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd u s t a n o v u j e skúšobnú dobu na 5 (päť) rokov.

Podľa § 51 ods. 4 písm. i/ Tr. zák. súd u k l a d á obžalovanému povinnosť podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologických poradenstvách.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. súd u k l a d á obžalovanému ochranné opatrenie - ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom uznal súd prvého stupňa obžalovaného U. G. vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, e/, ods. 2 písm. d/ Tr. zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

- od presne nezisteného času, najmenej od roku 2002 do 11.11.2014 v mieste trvalého bydliska v obci M. č. X, okr. F., a na iných miestach opakovanými fyzickými útokmi, vyhrážkami, vulgárnymi nadávkami, ponižovaním, vyvolávaním strachu a stresu, sociálnou izoláciou a neodôvodneným obmedzovaním v prístupe k majetku, ktoré majú právo užívať, ohrozoval u manželky R. G., nar. XX.XX.XXXX, jej duševné a fyzické zdravie, čo negatívne ovplyvnilo jej osobnosť, narušilo pocit duševnej rovnováhy, vyvolalo obavy, strach, stres a beznádej, sociálne ju izolovalo a spôsobovalo jej fyzické utrpenie a psychické príkorie a u dcéry R. G., nar. XX.XX.XXXX, správanie obvineného ohrozilo jej duševný, fyzický a sociálny vývin, narušilo integritu jej osobnosti, negatívne ovplyvňovalo jej každodenný život a bežné sociálne fungovanie, emocionálne v nej vyvolávalo strach, napätie a obavy z jeho konania i úvahy o vlastnej smrti.

Za to mu súd uložil podľa § 208 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. l/, n/, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, 3, § 39 ods. 1, 2 písm. c/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona trest odňatia slobody v trvaní troch rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 51 ods. 1, 2 Tr. zákona súd obžalovanému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov s probačným dohľadom.

Podľa § 51 ods. 4 písm. i/ Tr. zákona súd uložil obžalovanému povinnosť podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologických poradenstvách.

Podľa § 73 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr. zákona súd uložil obžalovanému ochranné opatrenie a to ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku po jeho vyhlásení, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku, podal priamo do zápisnice na hlavnom pojednávaní okresný prokurátor odvolanie, ktoré písomne odôvodnil. Uviedol, že nemá výhrady voči rozhodnutiu súdu pokiaľ ide o výrok o vine, pochybil však prvostupňový súd pri ukladaní druhu a výmery trestu, pri použití ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zákona, keďže neboli zistené žiadne mimoriadne skutočnosti, týkajúce sa okolností prípadu, či pomerov páchatela, ktoré by odôvodňovali použitie zmierňujúceho ustanovenia podľa § 39 ods. 1 Tr. zákona. Obžalovaný sa dopúšťal závažnej násilnej trestnej činnosti, voči príslušníkom svojej rodiny, s ktorými žije v spoločnej domácnosti, teda konania, ktoré vykazujú znaky zločinu týranej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, e/, ods. 2 písm. d/ Tr. zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zákona.

Prokurátor navrhol, aby súd pri určení výmery trestu použil ustanovenie § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zákona, pri rešpektovaní § 39 ods. 3 písm. d/ Tr. zákona vzhľadom na zistenú organickú poruchu osobnosti a ďalšie psychické problémy obvineného. Vážne výhrady mal aj k použitiu ustanovenia § 36 písm. n/ Tr. zákona, pretože obvinený sa na objasňovaní svojej trestnej činnosti žiadnou významnou mierou nepodieľal.

Podľa názoru okresného prokurátora, v danom prípade bolo potrebné obžalovanému uložiť trest odňatia slobody spojený s jeho výkonom so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, pretože v danej situácii návrat obžalovaného do rodinného prostredia, bez predchádzajúceho výkonu ochranného psychiatrického liečenia, by mohol byť pre ostatných členov značne nebezpečný. Vzhľadom na uvedené preto navrhol, aby Krajský súd v Prešove zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám uložil obžalovanému U. G. trest odňatia slobody pod dolnú hranicu v zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa § 215 ods. 2 Tr. zákona za použitia § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zákona pri rešpektovaní ustanovenia § 39 ods. 3 písm. d/ Tr. zákona a pre výkon trestu odňatia slobody ho zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a súčasne mu uložil ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou počas výkonu trestu odňatia slobody.

Intervenujúci prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí v konaní pred krajským súdom o odvolaní okresného prokurátora namietal aj súdom prvého stupňa neopodstatnene použité ustanovenie o priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zákona, keďže v prípade predchádzajúcich odsúdení obžalovaného sa naňho hľadí ako by odsúdený nebol.

Na základe takto podaného odvolania postupoval krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku a v prejednávanej veci navyše, keďže obžalovaný urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku a bol poučený podľa § 257 ods. 5 Tr. poriadku, len pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku.

Vzhľadom na to, že krajský súd v danom prípade nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku, preskúmal len odvolaním napadnutý výrok o treste rozsudku. Dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora je čiastočne dôvodné.

V odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku súd prvého stupňa správne poukázal na to, že obžalovaný bol doposiaľ päťkrát súdne trestaný, naposledy rozhodnutím Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T 382/2000 zo dňa 12.10.2000, pričom sa v súčasnosti na neho hľadá, akoby nebol odsúdený. V mieste bydliska je hodnotený všeobecne, je ženatý, žije v spoločnej domácnosti s manželkou a dvoma deťmi. V súčasnej dobe má dobrý vzťah k spoluobčanom a alkoholické nápoje v poslednej dobe nepožíva, ani návykové látky. Iba raz bol riešený v priestupkovom konaní pre spáchanie priestupku komisiou verejného poriadku, pretože dňa 25.07.2014 vulgárne nadával iným.

Súd prvého stupňa pri určovaní druhu trestu a jeho výmery sa riadil základnými zásadami ukladania sankcií, prihliadal na povahu spáchaného činu, jeho následok, zavinenie, existenciu prítiažujúcich okolností, poľahčujúcich okolností a na osobu páchatel'a, jeho pomerov ako aj možnosti jeho nápravy, tak ako to predpokladá § 34 ods. 4 Tr. zákona.

Pri posudzovaní miery a závažnosti poľahčujúcich a prítiažujúcich okolností, správne zistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zákona, keď obžalovaný sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval.

Treba dať za pravdu v odvolaní okresného prokurátora vytykanému nesplneniu podmienok pre prihliadnutie k poľahčujúcej okolnosti, spočívajúcej v tom, že obžalovaný napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom podľa § 36 písm. n/ Tr. zákona, keďže pre priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti nestačí len priznanie sa obžalovaného, ktorá poľahčujúca okolnosť je uvedená v ust. § 36 písm. l/ Tr. zák., ale vyžaduje aktívne konanie páchatel'a ako napríklad usvedčenie spolupáchateľ'ov, ozrejenie takej skutočnosti, ktorá nie je zistená orgánmi činnými v trestnom konaní, napríklad vydanie nástrojov pomocou ktorých došlo k spáchaniu trestnej činnosti a podobne. Až do vyhlásenia obžalovaného na hlavnom pojednávaní, že sa cíti byť vinným zo spáchania skutku mu kladeného za vinu v obžalobe, obžalovaný svoju vinu popieral a namietal odôvodnenosť svojho trestného stíhania.

Opodstatnená bola aj pre námietku intervenujúceho prokurátora krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí, že v danom prípade neboli zistené skutočnosti odôvodňujúce záver o tom, aby bola zistená prítiažujúca okolnosť podľa § 37 písm. m/ Tr. zákona, a teda, že obžalovaný v minulosti už bol súdne trestaný. Keďže vo všetkých prípadoch predchádzajúcich odsúdení obžalovaného platí fikcia neodsúdenia.

V nadväznosti na to krajský súd, zistil a pri ukladaní druhu a výmery trestu aj prihliadol na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zákona, keďže obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život.

Správne okresný prokurátor v odvolaní namietal, že neboli splnené podmienky pre postup podľa § 39 ods. 1 Tr. zákona, keďže v danom prípade skutočne neboli zistené také okolnosti prípadu, ani skutočnosti spojené s pomermi na strane páchatel'a, ktoré by opodstatňovali mimoriadne zníženie zákonom stanovenej trestnej sadzby pri ukladaní trestu.

Keďže podľa zákona ide o mimoriadne zníženie trestu, pre takýto postup musia byť zistené také okolnosti prípadu alebo pomery na strane páchatel'a, ktoré sú mimoriadne, niečím výnimočné a nevyskytujú sa v

iných obdobných prípadoch, a zároveň vzhľadom na ktoré by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti by postačoval aj trest kratšieho trvania.

Krajský súd napravil pochybenie súdu prvého stupňa, ktorý riadne neodôvodnil použitie, pri mimoriadnom znižovaní výmery trestnej sadzby pri ukladaní trestu odňatia slobody obžalovanému, ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona tým, že aplikáciu citovaného ustanovenia oprel o závery znaleckého posudku z odboru psychiatrie, z ktorého vyplýva, že u obžalovaného bola diagnostikovaná organická porucha osobnosti a organická emočná labilita, ktoré sú dlhodobého rázu. ktoré boli prítomné aj v čase páchania skutku, z ktorého je obvinený. Tieto poruchy mali vplyv na zníženie úrovne jeho ovládacích a rozpoznávacích schopností, ktoré v čase spáchania skutku hodnotili ako podstatnou mierou znížené, ale nie zaniknuté a preto mohol obžalovaný rozpoznať protiprávnosť svojho konania a mohol svoje konanie ovládať. U obžalovaného preto navrhli nariadenie ochrannej psychiatrickej liečby ústavnou formou, nakoľko obžalovaný by mohol byť prípadne nebezpečný pre svoje okolie.

Krajský súd, aj pri ukladaní ochranného opatrenia z dôvodu podľa § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zákona, napravil pochybenie súdu prvého stupňa, ak ten nepoužil len ustanovenie § 73 ods. 1, ale aj ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zákona. Zo znenia ustanovenia § 73 ods. 1 Tr. zákona súdu v prípadoch tam uvedených, okrem iného aj podľa § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zákona, ktoré vlastne aj použil pri ukladaní trestu, vyplýva povinnosť ukladať ochranné liečenie podľa citovaného ustanovenia a až v prípade absencie takýchto dôvodov prichádza do úvahy možnosť, nie povinnosť postupovať podľa § 73 ods. 2 Tr. zákona.

Aj napriek hore uvedeným pochybeniam súdu prvého stupňa sa krajský súd stotožnil z druhom a výmerou ním uloženého trestu obžalovanému U. G..

Správne prvostupňový súd postupoval, ak rozhodol o ukladaní trestu pri využití zmierňujúceho ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zákona a následne použijúc pritom odsek 3 písm. d/ Tr. zákona, keďže obmedzeniami podľa § 39 ods.3 Tr. zákona nebol viazaný.

V danom prípade, by ukladanie prísnejšieho trestu, spojeného s výkonom trestu odňatia slobody, bolo pre páchatela neprimerane prísne, aj vzhľadom na vek obžalovaného, ale hlavne vzhľadom na jeho zdravotný stav a závery znaleckého posudku z odboru psychiatrie, pričom na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačí aj trest kratšieho trvania.

Za zákonný a dôvodný z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie preto považuje krajský súd uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v čase plynutia skúšobných doby 5 (päť) rokov podmieneného odkladu jeho výkonu, za súčasného uloženia povinnosti spočívajúcej v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologických poradenstvách, ale predovšetkým za súčasného uloženia ochranného opatrenia a to ochranného liečenia psychiatrického ústavnou formou.

Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uloženom ochrannom opatrení podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. poriadku a na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku rozhodol vo veci sám spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozsudku, keďže vykonané dokazovanie v konaní pred súdom prvého stupňa spolu s dôkazmi vykonanými aj v odvolacom konaní tvorili dostatočný podklad pre rozhodnutie o treste.

jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.